

Aina siellä, missä
jokin yhteisö elää
sovituksen käyteaineena
tässä suuressa yhteisössä,
kirkossa, muuttuu mahdoton
mahdolliseksi.

4 / 2012

Sinapinsiemen

Sinapinsiemen ry

Hallituksen puheenjohtaja
Leena Kairavuo
Pampinkatu 16 C 17
20900 TURKU
Puh. 050-565 0493
Sähköp. leena.kairavuo@evl.fi

Sihtööri
Timo Ruotsalainen
Jäkäräläntie 8 C 15
00940 HELSINKI
Puh. 050-571 3223
Sähköp. sihteeri@sinapinsiemen.fi

Rahastonhoitaja
Terttu Lapinleimu
Sähköp. kassa@sinapinsiemen.fi

Kirjakauppavastaava
Leena Rautiainen

Ukinranta
Ruutanantie 10, 36200 KANGASALA
Puh. 045-266 0570 (varmimmin ti-pe klo 10-11)
Sähköp. ukinranta@sinapinsiemen.fi
Blogi: ukinranta.wordpress.com
Verkkosivu: www.sinapinsiemen.fi

Tilit
Sinapinsiemen ja Ukinranta: FI60 8000 1700 8437 59
Kirjakauppa: FI42 8000 1600 8910 15
Intian kummilapset: FI52 2185 1800 1334 40

Tässä numerossa

Anna-Maijan perintö	4
Luottamus kuljetti häntä rohkeuden poluille	6
Näkemiin Anna-Maija!	9
Veli Cedricin työ sai runsaasti tukea	11
Anna-Maija oli toivon tuoja itä-eurooppalaisille kristityille	12
Anna-Maijan runous on kuuntelevaa dialogia todellisuuden kanssa	14
Anna-Maijan virsissä elää kaipuu hiljaisuuteen	16
Saan olla osa luottamuksen pyhiinvaelluksen ketjua	18
Luottamusta, iloa ja hollantilaisia keksejä	21
Veli Rogerin ja Anna-Maijan ystävyys	24
Rukouksen syvyys – Anna-Maija Raittilan spiritualiteetin teologiaa	26
Taizén, Venäjän, Pohjoismaiden ja Baltian maiden väliset yhteydet	29
”Toivolla ei ole omaa ääntä”	33
Ukinrannan ohjelmaa kevätkaudella 2013	33
Sinapinsiemen ry.	34

Anna-Maijan perintö

Edesmenneen jälkeen on suoritettava perunkirjoitus ja perinnönjako. Se ei ole vain aineellisen perinnön inventaariota ja jakamista. **Anna-Maijan** hautajaisissa ja sen jälkeen eteemme on avattu sitä henkistä perintöä, jonka Anna-Maija meille jätti. Palaamme siihen vielä tässä lehdessä julkaisemalla muistotilaisuudessa pidetyt puheet sekä osan *Taizé Helsinki 2012* -tapahtuman yhteydessä pidetyssä seminaarissa käytetyistä puheenvuoroista.

Sinapinsiemen-yhdistys on tässä mielessä yksi Anna-Maijan perillisistä. Se on syntynyt Anna-Maijan hengen sytyttämänä ja hänen osuutensa sen käytännön toiminnan suuntaajana ja mahdollistajanakin on ollut ratkaiseva. Hän sijoitti siihen valtavan määrän omaa luovaa panostaan. Yhdistyksen piirissä on siis nyt erityisesti mietittävä, mikä on tuo Anna-Maijan henkinen perintö ja millä tavalla me sitä edelleen hoidamme.

Sen keskeisin elementti oli rohkeus rajojen ylittämiseen, joka kumpusi luottamuksen hengestä, niin kuin **Irja**-piispamme sen niin kauniisti siunauspuheessaan ilmaisi: luottamus kuljetti häntä rohkeuden poluille, lempeästi, luovasti. Tälle luottamuksen pyhiinvaellukselle häntä johdatteli Taizén yhteisö ja veli **Roger**, jonka asenne ja ajattelu on varmaankin eniten vaikuttanut häneen, mutta tämä avoimuus kristittyjen yhteiselle perinnölle oli syntynyt hänessä jo ennen sitä. Ruohonjuuritason ekumenia, erilaisten kristillisten tulkintaperinteiden ja kulttuurien avoin kohtaaminen, kristikunnan yhteisestä perinnöstä ammentaminen ja kristittyjen yhteyden edistäminen yli rajojen on Anna-Maijan perinnön hoitamista ja kartuttamista.

Kirkkomme ja Taizén yhteyksien vaaliminen on osa tätä tehtävää. Anna-Maijan osuus oli keskeinen näiden vaikutteiden tuomisessa Suomeen ja yhteyksien ylläpitämisessä Taizén yhteisöön. Nyt näitä yhteyksiä on olemassa runsaasti sekä seurakuntatasolla että yksilötasolla, vaikka kirkkomme ei olekaan ollut yhtä aktiivinen piispallisella tasolla kuin Ruotsin kirkko. Anna-Maijan inspiraatio oli ratkaiseva myös Taizén musiikin tuomisessa suomalaisten tietoisuuteen. Nyt se elävöittää monien seurakuntien jumalanpalveluksia. Sinapinsiemen-yhdistyksen luonteva tehtävä Anna-Maijan perinnön vaalijana on edelleen hoitaa

ja edistää yhteyksiä Taizéen ja muodostaa yhdysside niiden kesken, jotka ovat saaneet hengelliseen elämäänsä sytykkeitä sieltä.

Rajojen ylittämiseen kuuluu myös kansainvälisen näkökulman ja vastuun esillä pitäminen oman hengellisyytemme osana. Siinäkin on Anna-Maijan perinnön mukaista ruohonjuuritason henkilökohtaisten yhteyksien rakentaminen erilaisten kulttuurien piirissä toimiviin veljiimme ja sisariimme. Intian kummilapsitoiminnan tukeminen ja laajentaminen on Sinapinsiemenelle tässä mielessä tärkeä ja keskeinen tehtävä. Sen perustana on persoonallinen yhteys työn paikallisiin toteuttajiin, mutta myös jokaisen kummin tietoisuus oman kummilapsensa elämästä ja edistymisestä, josta veli **Cedric** on pitänyt huolta.

Oman lestadiolaisen perintönsä ja taizéläisten vaikutteiden ohella Anna-Maijalle olivat merkityksellisiä fransiskaanisiet vaikutteet, joita hän sai jo varhain matkoillaan Assisiin. Ilmeisesti ne olivat osaltaan johdattamassa häntä myös Taizéen. Elämän yksinkertaisuus, vaatimattomuus, Jumalan huolenpidon varaan jättäytyminen ja luomakunnan kunnioittaminen, sen puhuteltavana oleminen, olivat hänen elämässään ja tuotannossaan kantavia piirteitä. Siitä nousi myös hänen näkökulmansa kristittyjen yhteiskunnalliseen vastuuseen. Fransiskaanisen perinteen esillä pitäminen ja siitä nouseva vastuu ympäristöstä on Sinapinsiemen-yhdistykselle eräs tapa vaalia Anna-Maijan perintöä.

Anna-Maija oli vaikuttava teologi, vaikka hän ei luonutkaan mitään kattavaa teologista näkemystä. Ei hän suotta saanut teologian kunniatohtorin arvoa. Hänen teologiansa saa keskeisen ilmauksensa hänen virsirunoudessaan. Se on teologiaa, jossa ei julisteta valmiita käsityksiä, vaan hiljennytään kuuntelemaan, etsimään, aistimaan Jumalan läsnäoloa maailmassa ja toisissamme, varpujen tasolla, ja luodaan yhteyksiä toisiin etsiviin. Miten Sinapinsiemenen voisi vaalia myös Anna-Maijan teologista perintöä?

Kirjoittaja on Sinapinsiemenen perustajajäsentä ja toimii lehden toimittajana.

JUHANI VEIKKOLA

Luottamus kuljetti häntä rohkeuden poluille

Anna-Maija Raittilan siunauspuhe Agricolan kirkossa 22.9.2012

Rakkaat ihmiset

Vietämme Jumalan kansan juhlaa.
Vietämme sitä kiitollisuudessa ja kaipauksessa.
Vietämme Jumalan kansan juhlaa,
jossa tuonpuoleisuus halaa tämänpuoleisuutta.
Mykäksi muuttunut ruumis hyvästelee eläväksi jäävän sielun
ja muistot, mielikuvat ja kertomukset kietoutuvat kudelmaksi,
jossa niin usealla paikkansa, niin monenlaisella tunneraitansa.
Me vietämme Jumalan kansan juhlaa,
kiitollisuudessa ja kaipauksessa.

Jumala, Luojamme

Sinä olet puhaltanut jokaiseen meistä elävän sielun, elämän hengen.
Sinun tahdostasi me elämme ja Sinun tahdostasi me jätämme tämän maan.
Tässä aikakausien ja sukupolvien keinussa me löydämme itsemme, toisemme ja
elämän, jossa me tarvitsemme toisiamme.

Veljemme Jeesus, ylösnoussut Kristus

Sinä olet ollut ja olet tie
jota kutsut meitä kulkemaan.
Sillä tiellä me uskallamme
kohdata itsemme ja toisemme,
kaltaistemme ja jo kaukaa erilaiset.
Sillä tiellä jaksamme kuulla mykkyyttä ja
katsella keskeneräisyyttä.
Sillä tiellä me
häikäistymme Pyhästä, joka ei karsasta puutteitamme.
Keskellä kaikkea asetamme jalkamme
luottamuksen levolliselle niitylle.

Pyhä Henki, innostajamme ja inspiraatiomme

Sinä rakennat siltaa
kaiken sen välille, joka yhä erottaa.
Sinä raivaat meille tilan,

jossa on paikka viipylijälle ja ihmettelijälle.
Siellä Sinä annat
avararmon yllättää.

Pyhä Kolminaisuus

Sinua me kiitämme ja ylistämme.
Sinuun me luotamme
elämässä, kuolemassa ja elämässä kuoleman jälkeen.

Rakkaat ihmiset

Anna-Maijan aarteisiin on jokaisella omanlaisensa näkökulma.
Arkun äärellä jokaisella oikeus omaan näkökulmaansa, omiin muistijälkiinsä.
Arkun äärellä, hyvän ja armollisen Jumalan läsnäolossa, on tilaa;
tilaa monenlaisille, kaikenlaisille muistoille.
Anna-Maijan sanavarasto ja sen kutoutuminen osaksi
erilaisten ihmisten kohtaloita ympäri maailman, tuntuu lähes ehtymättömältä.
Omista muistoistani sanat ylitse muiden ovat:
luottamus
vieraanvaraisuus
lempeän luova rohkeus
hämmennys.

Luottamus hyvyyden voimaan,
mykkyiden viesteihin, lattianraon ihmeisiin, sumussa kypsyyviin silmuihin.
Vieraanvaraisuus: juhla yksinkertaisin keinoin,
”porkkanasämpylöitä ruohonjuuren tasolla”.
Kotioven, asenteiden, kukkaron ja salattujen porttien avaaminen
ovat Anna-Maijan tekstien ja tekojen ydintä.
Luottamus kuljetti häntä myös rohkeuden poluille, lempeästi ja luovasti.
Järjen argumentteja uhmaten.
Siksi hän myös hämmensi.
Hänelle hämmennys oli kuitenkin hengellinen todellisuus; siinä missä joku näkee vain mitättömän roskan, hän näki ”sen, mihin kaikkeen sitä voi vielä tarvita”.
Anna-Maijalle hyvyys, kauneus ja ”ai kuinka ihanaa” -näkökulma olivat Jumalan silmin näkemistä.
Anna-Maijaan, globaaliin kristisisareemme, sopivat sanat, jotka evankelista Luukkaan mukaan iäkäs Simeon, pitkään Jumalan edessä viipyillyt, totesi maanpäällisen elämänsä lopulla:
”Herra, nyt Sinä annat palvelijasi rauhassa lähteä, niin kuin olet luvannut. Minun silmäni ovat nähneet sinun pelastuksesi, jonka olet kaikille kansoille valmistanut.” (Luuk. 2:30–31)

VELI CEDRIC PRAKASH

Näkemiin Anna-Maija!

Muistokirjoitus Anna-Maijalle hänen hautajaispäivänään

”**R**akkahin Anna-Maija, minun on vaikea uskoa, että sinua ei enää ole! Kun kuulin, että olit päässyt kotiin elokuun 25. päivänä, niin välitön rukoukseni ensiksi oli KIITOLLISUUDEN rukous: kiitin Jumalaa erityisesti kaikesta siitä mitä olet merkinnyt minulle ja niin monille muille, ei vain Suomessa vaan myös Gujaratissa ja monissa muissa maailmankolkissa!

Tapasin sinut viimeksi 14. huhtikuuta Pakilan Hyvän Paimenen kirkossa! En saata unohtaa tuon kohtaamisen kauneutta; tapaa jolla katsoit minua ja kenties elit uudelleen jotakin meidän liki neljäkymmenen vuoden pituisesta erityisestä ystävyys-suhteestamme. Tuona päivänä yritin kertoa sinulle monia asioita, mutta sain vastaukseksi ainoastaan ”boi!”, ”boi!”, ”boi!”. Minua vieläkin suuresti koskettavat hämmästyksesi ja ilosi jälleennäkemisestä sekä hauraita poskiasi pitkin valuvat kyynelteesi kietoessani Intiasta asti kantamaani shaalia ympärillesi. Se oli todellakin itseleni erityinen tapaaminen, ja hyvästellessäni ohjelman päätyttyä, jollakin lailla syvässä sisimmässäni tunsin, että en enää tulisi tapaamaan sinua! Kuinka totta tuo tuntemus olikaan!

Mutta kun tänään hengessä, monien muiden joukossa, jätin sinulle lopullisesti jäähyväiset, haluaisin kunnioittaa sinua nostamalla esiin joitakin niitä piirteitä,

joiden ansiosta olet tullut rakkaaksi hyvin monelle kaikkien näiden vuosien aikana.

Myötätuntoisuus

Jos jonkin yksittäisen piirteen voisi mainita, joka parhaiten kuvaa sinua, niin se on myötätunto. Olen kirjaimellisesti nähnyt sen tulvivan sinusta monissa eri tilanteissa ja monilla eri tavoilla. Ei väliä kuka henkilö oli kyseessä, aina sinulta riitti annettavaksi toiselle – ajastasi, itsestäsi, rakkaudestasi. Näin huolimatta siitä, että olit varmaankin työteliäin ihminen koko Suomessa!

Se mikä teki vaikutuksen minuun, kumppaneihini ja Gujaratin lapsiin oli kyky olla kiinnostunut ja auttaa meitä ponnisteluissamme! Tuskin edes tunsit meitä, mutta silti otit ESP-kummilapsityön omaksesi; kuljetit tavaroita, kuten koruompelutöitä Eestistä tai Unkarista ja muualta, myydäksesi ne Suomessa ja lähettääksesi rahat meille.

Tekemäsi työ lastemme hyväksi, näkemäsi vaivannäkö, mukaasi innoittamat toiset ihmiset todella osoittavat, että sydämesi oli avara, rajoja vailla – myötätuntoa tulvillaan!

Rohkeus

Olen kertonut sinulle useammankin kuin kerran, että olit todella ”une famme formidable!” kuten ranskalaiset asian ilmaisevat. Ei siksi, että olit vaikutusvaltainen, vaan

MARCO MELANDER

Piispa Irja Askola siunasi Anna-Maijan.

MARCO MELANDER

Agricolan kirkko täyttyi Anna-Maijan saattajista. Taizén edustajina tilaisuudessa olivat veli Stephen ja veli Norbert.

koska olit itse ”rouva yksinkertaisuus”, henkilö jolla oli rohkeutta tehdä asiat toisin. Viime päivinä olen katsellut ensimmäisen, vuonna 1987 tekemäni Suomenmatkan lehtileikkeitä ja sen monia valokuvia ja elänyt uudelleen noita hetkiä, jolloin en todellakaan kyennyt pysymään millään muotoa sinun ”tahdissasi”!

Et jättänyt tuolloin (tai muulloinkaan) ainuttakaan kiveä kääntämättä varmistaaksesi, että matkani ei pelkääntään ollut merkityksellinen vaan, rohkeutesi ansiosta, se myös avasi monia uusia ovia. Sinussa näin hengen, joka oli kaikilla tavoin hellittämätön, olivatpa esteet ja vaikeudet mitä tahansa.

Tämä rohkeuden henki on sitäkin suurempi, kun käsittää, että pystyit ylittämään eri raja-aitoja, – tunnustusten välisiä, uskontojen, kansallisuuksien, etnisten taustojen välisiä – tehdäkseen maailmasta paremman paikan. Suomen kansa tulee varmasti kunnioittamaan sinua sen rohkeuden tähden, joka sinussa henkilöityi: naisena ja hengellisenä johtajana. Juuri tämä rohkeus antoi toivoa minulle itselleni ja monelle muulle.

Sitoutuneisuus

Lopuksi tahdon sanoa, olen todella ihailnut kykyäsi sitoutua! Sitoutuneisuutesi on ollut lujaa ja järkkymätöntä joka asiaa kohtaan

ja jokaista henkilöä kohtaan, joka oli lähellä. Tiedän kuinka sitoutunut olit rakastamaan Taistoon. Yksi unelmistasi oli tulla Intiaan tapaamaan meitä ja katsomaan työtämme, mutta Taisto ei koskaan suostunut ajattelemaankaan asiaa. Hän pelkäsi suunnattomasti, että sinulle saattaisi sattua jotakin täällä ollessasi, ja niinpä et milloinkaan lähtenyt tuolle matkalle hänen elinajanaan. Kun sitten todenteolla suunnittelit lähteväsi, Jumalalla

et milloinkaan lähtenyt tuolle matkalle hänen elinajanaan. Kun sitten todenteolla suunnittelit lähteväsi, Jumalalla

Veli Cedric antoi Anna-Maijalle kiitokseksi perinteisen intialaisen huivin v.2012 Sinapinsiemenen kevätkokouksessa Helsingissä. Tähän huiviin Anna-Maija kiedottiin arkussaan.

oli toisenlaiset suunnitelmat sinua varten, ja hän lähetti sairauden, josta tänä päivänä saat olla täydellisesti vapaa. Niin, Anna-Maija, Gujaratiin et milloinkaan päässyt, mutta sitoutuneisuutesi sitä kohtaan, mitä me täällä teemme, ei milloinkaan horjunut.

Ennen muuta olit sitoutunut Mestariin. Olit hänen opetuslapsensa, heijastan hänen kuvaansa ja kaltaisuuttaan ja annoit parhaasi kaikissa tilanteissa kaikkien hyväksi: oli sitten kyseessä kissasi Morbackassa, sinua ympäröivä luonto tai kirjan tai runon kirjoittaminen. Kaikki jotka tunsi sinut, olivat varmoja, että sitoutuneisuutesi oli horjumatonta!

On niin paljon asioita, joita tahtoisin sanoa sinusta, Anna-Maija. Olet henkilö, joka on jättänyt lähtemättömän vaikutuksen elämäni. Nuorena jesuiitta-noviisina tapasin odotella pitkiä, käsin kirjoittamiasi kirjeitä ja ihastuttavia käsin askarreltuja kortteja, joita lähetit minulle matkoiltasi; pidän edelleen monia niistä aarteinani!

Suomen-matkojeni aikana oli aina ilotavata sinut ja vain ”antautua” ympäri maata suuntautuvien ohjelmien vietäväksi, jotka niin pikkutarkasti organisoit.

Voisin varmasti jatkaa pitkäänkin, mutta haluan päättää tähän... sanoakseni si-

nulle valtavan suuret KIITOKSET kaikesta mitä olet merkinnyt minulle, Gujaratin kansalle ja lapsille sekä monille muille!

Tässä hetkessä saan suurta lohtua siitä, että saat nyt nauttia siitä ikuisesta ilosta, jonka olet ansainnut; tiedän myös sinun katselevan sieltä ylhäältä minua, työtämme täällä ja meitä kaikkia maan päällä...

Niinpä Anna-Maija, kunnes jälleen tapamme: ”KIITOS ja NÄKEMIIN!”

Jesuiittaveli Cedric Prakash on Gujaratissa toimivan ESP-kummilapsitoiminnan johtaja. Käännös Leena Kristola.

Veli Cedricin työ sai runsaasti tukea

Anna-Maijaa kehoitettiin muistamaan antamalla lahja Intian kummilapsityölle. Tätä lahjaa on kertynyt 23 800 euroa! Tämä on merkittävä tuki sille työlle, jota veli Cedric kumppaneineen tekee luoteis-Intiassa olevan Gujaratin osavaltion alkuasukasheimojen eli adivasiens parissa. Anna-Maija aloitti sen tukemisen Suomessa pienen renkaan kanssa 70-luvulla ja kartutti kummien määrää kiertäessään Suomen seurakuntia. Hän välitti sinne tukea myös Unkarin kristityiltä. Tällä hetkellä suomalaisia kummeja, kummiperheitä ja kummiyhteisöjä on 218. Joillakin on useampia kummilapsia.

Anna-Maijalla oli jo eläessään ihmeellinen kyky saada ihmisten rahat liikkeelle. Niin näköjään myös kuollessaan. Kiitos kaikille teille, jotka muistitte Anna-Maijaa tällä tavalla!

Anna-Maija oli toivon tuoja itä-eurooppalaisille kristityille

Puheenvuoro muistotilaisuudessa

”**E**n puhu tässä vain omasta ja perheeni puolesta, vaan tuon myös tervehdyksen unkarilaisilta kristityiltä, kirjallisuudenystäviltä ja Suomen-ystäviltä. Aivan erityisesti tuon kaikkien niiden tervehdyksen, joille **Anna-Maija** 1900-luvun lopun vuosikymmeninä merkitsi toivoa. Toivoa siitä, että tulee aika, jolloin maailma ei enää ole jaettu, ei enää ole rajoja ihmisten, kirkkokuntien, idän ja lännen, pohjoisen ja etelän välillä. Enkä puhu vain laajan unkarilaisen ja transilvanialaisen ystäväpiirin nimissä, vaan myös niiden 30–40 vuoden takaisten itäeurooppalaisten nuorten nimissä, jotka 1970- ja 80-luvulla löysivät toisensa Anna-Maijan ansiosta. Häneltä kuulumme ensi kertaa nämä sanat: ”Ylös noussut Kristus on antava meille riittävästi mielikuvitusta ja rohkeutta, jotta eläisimme sovinnon merkkeinä maailmassa...” Nämä sanat merkitsivät meille silloin todella valoa pimeydessä.

Anna-Maija kävi ensimmäistä kertaa Unkarissa vuonna 1965. Hän vietti **Taiston** kanssa viisi päivää kylässämme Sárszentlőrincissä. Vierailun takana oli isäni **Béla Csepregi**, josta oli 1930-luvulla Suomessa vietetyn stipendivuoden jälkeen tullut ikuinen Suomen-ystävä ja Suomen ja Unkarin suhteiden vankkumaton edistäjä. Hän oli päättänyt etsiä jonkun, joka kään-

täisi unkarilaisen luterilaisen runoilijan **Erzsébet Túrmezein** runoja suomeksi. Tämän vuoksi hän lähes tuntemattomana otti yhteyttä Anna-Maijaan ja saman tien lähetti hänelle jo raakakäännöksiäkin.

Muutaman päivän Unkarin-vierailun aikana syntyi päätös: Anna-Maija ja Taisto – jotka tähän mennessä jo hallitsivat useita muita kieliä – alkoivat opiskella unkaria. Siitä alkaen he viettivät maassamme joka vuosi lyhyempiä tai pitempiä aikoja, ja heidän suomennoksiaan alkoi ilmestyä tiuhaan tahtiin. Taisto käänsi useita romaaneneja, Anna-Maija ei rajoittunut **Erzsébet Túrmezein** runoihin vaan suomensi myös proosaa, ja käänsi lähes koko 1900-luvun unkarilaisen runouden. Hän toimitti ja suomensi kaksi laajaa runoantologiaa, viisi itsenäistä runokokoelmaa sekä muita kirjallisia teoksia.

Anna-Maijan ja Taiston nimet säilyvät jo pelkästään heidän suomennostyönsä vuoksi Unkarin ja Suomen kirjallisuuden historiassa. 1900-luvun viimeisten vuosikymmenten henkisessä historiassa on kuitenkin ehkä vielä tärkeämpää se Anna-Maijan toiminta, jolla hän liitti itäeurooppalaisia seurakuntia ja nuorten ryhmiä Taizén yhteisön maailmanlaajuiseen luottamuksen pyhiinvaellukseen. Eristyneet yhteisöt tu-

tustuivat hänen ansiostaan toisiinsa, ja hänen ympärillään olevat ihmiset pääsivät lähemmäs myös toinen toistaan. Hän liikkui kuin kotonaan yhtä lailla luterilaisissa, reformoiduissa kuin katolisissakin piireissä.

Eräs käytännöllisesti katsoen laittomasti toimiva katolinen verkosto otti Anna-Maijan avulla osaa intialaisten lasten koulutusta tukevaan kummiohjelmahan siten, että he lähettivät unkarilaisia käsitöitä Suomeen, jossa Anna-Maija myi ne ja toimitti tulot Intiaan. Siihen aikaan ei nimittäin Unkarista voinut lähettää rahaa ulkomaille. Kaikki tämä on jo historiaa, mutta kiitos Anna-Maijan, se ei ole painunut unohduksiin: voimme lukea näistä ajoista Anna-Maijan päiväkirjoista, erityisesti teokista *Pyhiinvaeltajan päiväkirja ja Aukkoina muurissa*.

Nykyään muistamme tuskin itsekään, miten eristyneinä elimme rautaesiripun takana. Vallanpitäjät pelkäsivät kaikkea, mikä oli heidän valvontansa ulkopuolella. Tällainen oli myös Taizé-liike. Taizén kirjeet piti salakuljettaa yksitellen rajan yli, sitten joku käänsi ne ja niitä levitettiin kädestä käteen, yhteisöstä yhteisöön. Anna-Maija oli hyvin kekseliäs myös salaliitoissa. Ensimmäisen Taizén lauluja sisältävän levyn toi Unkariin Anna-Maija, mutta ei alkuperäisessä kuoreessaan, vaan **Heinrich Schützin** musiikkia sisältävän levyn kuoreessa. Valinta ei ollut sattumaa: kuten tiedämme, veli Roger'n sukunimi oli Schütz.

Anna-Maija ja Taisto uhmasivat melkoisia vaaroja ylittäessään rajoja, minkä he tekivät sekä konkreettisesti että kuvaannolli-

sessä mielessä. He eivät vain tuoneet uutisia Taizéstä vaan veivät Itä-Euroopan matkoiltaan Taizéhen informaatiota, muun muassa pitkiä nimilistoja ja osoitteita, joihin syntyi toivon saarekkeitä, jonne saattoi lähettää vapaaehtoisia, jossa on ihmisiä joiden puolesta saattoi rukoilla. Tästä vakuutui sisareni **Zsuzsa** käydessään Taizéssä ensimmäistä kertaa pääsiäisenä 1977. Hän saapui saksalaisten ystäviensä kanssa illalla ja he menivät suoraan kirkkoon. Kirkossa oli esirukousjakso meneillään. Sisään astuessaan sisareni kuuli: für die **Familie Csepregi** – siellä rukoiltiin siis parhaillaan meidän perheemme puolesta. Tämä oli sellainen tervetuloitovotus, jonka jälkeen Zsuzsa tunsu olevansa kotonaan.

Suruviesti Anna-Maijan kuolemasta kulki elokuun viimeisinä päivinä monta kertaa maailman ympäri. Minullekin uutinen tuli useasta eri paikasta puhelimella, tekstiviestillä, sähköpostilla. Sain muun muassa sähköpostiviestin Saksasta – Afrikan kautta – eräältä venäläiseltä ystävältäni, johon Anna-Maija oli tutustunut Leningradissa pääsiäisenä 1974 ja jonka koko elämää tämä tapaaminen oli määrittänyt.

Meitä on paljon näitä, joiden elämä ilman Anna-Maijaa olisi erilaista, meitä, jotka olemme onnellisia siitä, että olemme saaneet olla Anna-Maijan aikalaisia ja ystäviä. Olemme kiitollisia Jumalalle hänen elämästään ja palvelutyöstään.

Kirjoittaja on Budapestin yliopiston fennougristiikan professori, Anna-Maijan pitkäaikainen ystävä.

Anna-Maijan runous on kuuntelevaa dialogia todellisuuden kanssa

Puheenvuoro muistotilaisuudessa

”E

sittelen lyhyesti Anna-Maijan 11 runokokoelman maailmasta asioita, jotka kuvaavat hänen taiteilijanlaatuun ja puhuttelevat minua.

Anna-Maija Raittilan lyriikkaa inspiroi luonto kautta koko tuotannon. Runon puhuja viipyy puitten ja pensaitten, varpujen ja ruohojen maisemassa ja kuuntelee lintujen viestejä. Hän eläytyy luontoon ja tunnistaa siellä näkemänsä asiat omassa itsessään. Koska on itsekin luontoa.

Lähteet-runossa hän kertoo sen, mikä pitää paikkansa vuosikymmenestä toiseen. ”Maa on meissä / roudan läpi lähettää haparoivat kärjet / kantaa runkojen pylviä”. Samalla tavalla kuin elämänenergia virkoo vielä kohmeisessa maassa ja alkaa vihertää, samalla tavalla ihmisen elämäntuntokin vaihkaa elpyä ahdingossa, luonnostaan.

Runojen luontomaisemassa kasvavat vahvarunkoiset puut ja monihaaraiset pensaikot, haaltunut kuloheinikko ja uuvanoina. Runon puhuja katselee maisemaa kuin tarkkailisi ihmisten yhteisöä, mutta näkee ja arvottaa näkemänsä päinvastoin kuin yleensä tehdään; korkea näyttää hänestä pieneltä, hauras on vahvempi kuin mikään muu, kuihtuva omistaa kaiken mi-

tään omistamatta ja tavallinen arkipäiväisyys säteilee jumallisen läsnäoloa.

Anna-Maijan runous on kautta koko tuotannon avoimen uskonnollista ja kristillistä, mutta se ei sitoudu uskoa määritteleviin oppeihin ja dogmeihin.

Ensimmäisen kokoelmansa jälkeen hän irtautuu lapsuuden rajat rakentavasta uskonnollisuudesta, ja hylkäämättä kristillistä peruslaatuaan asettuu kuuntelemaan dialogiin koko ympäröivän todellisuuden kanssa.

Runoilijan identiteettiä haastaa myös 1950-luvulla vahvistunut lyriikan modernismi ja sen arvostukset, ennen kaikkea aatteettomuuden ja yksilön irrallisuuden korostus. Hän löytää uuden runon vapaan rytmin ja arkipäiväisen kielen, mutta vierastaa modernismiin kuuluvaa konkretiasa pitäytymistä ja individualismia.

Anna-Maija pysyy uskollisena omalle taiteilijanlaadulleen. Hänen runojensa maailmassa hengittää aina tuonpuoleinen, niissä aavistetaan auringon läsnäolo silloinkin, kun on ihan pimeää.

Suomalaisessa kirjallisuudessa voimistui 1970-luvulle tultaessa yhteiskunnallisuus

ja taiteilijoita haastettiin ottamaan kantaa globaaleihin ongelmiin ja yhteiskunnalliseen eriarvoisuuteen.

Anna-Maijan avautuminen sosiaalisiin kysymyksiin tapahtuu ennen kaikkea unkarilaisten kirjallisten yhteyksien kautta. Hän eläytyy itä-eurooppalaiseen köyhien ja äänettömien rinnalle asettuvaan lyriikkaan ja se löytää tulkintansa hänen runoissaan.

Runossa kysytään ”Mistä yhtäkkiä kaikki kädet jalat silmät / avunhuudot, itkunpidätykset” ja nähdään, miten ”Luokseni tungeksivat / he jotka ovat tulossa sokeiksi / ja he joilla ei ole ääntä”, kaikki nämä ”jotka eivät itse jaksa hengittää”.

Kahdenkymmenen vuoden kuluttua ilmestyvässä kokoelmassa runon puhuja antaa äänen Euroopassa kohtaamilleen pakolaisille ja siirtotyöläisille ja vetoaa hyvinvointia lukijaa tunnistamaan vastuunsa sorretun kansan tulevaisuudesta.

Lehtimajanjuhla-kokoelmasta lähtien kukaan ei enää putoa runoissa kulkevan matkalaisen ulkopuolelle, hän tunnistaa myös vieraassa ja oudossa vastaanotelijassa tutut kasvot, yhteisen alkukodin, ja tavoittaa kaikki rajat ylittävän henkisen yhteenkuu-

luvuuden. ”Valkoinen liina”-runo sanoittaa hänen vallatonta, aseetonta ja avointa henkeään: ”Kaikilla rajoilla heilutan / valkoista liinaa / antaudun / kasvoista kasvoihin antaudun / (-)”. ”

Vuonna 1999 ilmestyvässä viimeisessä kokoelmassa *Paratiisini puut* vahvistuu laajentunut aikakäsitys, jossa kronologisesti tikittävän ja vääjäämättömästi etenevän ajan läpäisee kokemus ajattomuudesta ja osallisuudesta tuonpuoleiseen, jumalliseen todellisuuteen. Sen valossa runon puhuja näkee konkreettisen luontomaiseman uusin silmin; se muuttuu näkyksi paratiisista, jossa Luojan luomakunta elää ehyttä ja täyttä elämää, toteuttaa täydesti alkuperäistä tarkoitustaan.

Paratiisissa hengittää rakkaus, jonka toinen nimi on pääsiäinen.

Kirjoittaja on filosofian maisteri, joka valmistee väitöskirjaa Anna-Maija Raittilan lyriikasta.

Anna-Maijan virsissä elää kaipuu hiljaisuuteen

Puheenvuoro muistotilaisuudessa

”**A**нна-Maija Raittilan laajan elämäntyön ydintä ovat hänen virtensä, hänen virsiliryikkansa. Jo määrällisesti se on mittava. Nykyvirsi- ja kirjassa hänen omia virsiään on kahdeksantoista, enemmän kuin kenelläkään muulla, virsikäännöksiä liki kuusikymmentä kymmenestä eri kielestä, uudistettuja virsiä useita kymmeniä. Lisäksi Ruotsin kirkon virsikirjan yhtenä suomentajana hänen kääntämiään virsiä on liki kaksisataa. Tässä kaikessa tulee näkyviin Anna-Maijan rikas luovuus, vahva kokemus sekä ammattitaito.

Anna-Maijan käännoistyön ansiosta nykyvirsi- ja kirjassa vahvistuu ja laajentuu virsikirjamme yhteys monien muiden maiden kirkkoihin. Sieltä olemme saaneet uusia ja tuoreita virsiä, jotka tuovat rohkeasti esiin myös nykyisen maailmanajan elämänsymyksiä. Paitsi pohjoismaiden kirkkojen virsiä Anna-Maija suomensi myös virolaisia, unkarilaisia ja hollantilaisia virsiä. Erityisen tervetulleita ovat Viron kielestä käännetyt virret. Ne rakentavat siltaa veljeskansamme hengellisen elämän lähteille. Anna-Maija Raittila on nykyvirsi- ja kirjamme merkittävin uudistaja. Suomenkielisen virsikirjan historiassa hänen paikkansa on niiden uudistajien rinnalla, joita ovat esi-

merkiksi **Hemminki Maskulainen, Elias Lönnrot, Julius Krohn ja Jaakko Haavio.**

Mikä on Anna-Maija Raittilan virsien sanoma? Mistä hän laulaa, mitä hän virsilään haluaa julistaa? Anna-Maija lähtee liikkeelle nöyryydestä, joka on hiljainen ja kuunteleva; hän lähtee liikkeelle vahvasta luottamuksesta Jumalaan ja Kristuksen nöyrän, palvelevan rakkauden esikuvasta. Tästä kasvuhalusta nousevat hänen moniin elämäntilanteisiin ja lähimmäisten rinnalle lähtevät virtensä, nousevat lempeinä, kirkkaina, lohduttavina, rohkaisevina ja suuntaa näyttävinä. Virret sijoittuvat monipuolisesti virsikirjan eri osastoihin. Runoilijan lempeä, aurinkoinen olemus säteilee hänen kielessään, samalla näissä virsissä painottuu myös selkeä kutsumusteisuus siitä, mihin ja millaisiin tehtäviin Kristus meitä kutsuu. Mikä on meidän tehtävämme, mikä on kirkon tehtävä? Anna-Maijan sanomassa on sisäistä voimaa ja lujuutta, ehdottomuutta. Hänen ajattelunsa saa hahmon virren rikkaassa kielessä.

Anna-Maija Raittilan keskeisiä virsiä ovat esimerkiksi virret Maria, Herran äiti (52), Herra valtaistuimeltaan (138), Kiitos suuren Kuninkaan (428), Suurempi kuin sydämemme (525) ja tietysti Nyt kulkee hal-

ki korpimaan (498). Näistä virsistä löytyy hänen sanomansa ydin. Maria on uskollisuuden ja nöyryyden esikuva. Luottamus ja Jumalan armo kantavat häntä myös tuskan pimeyden läpi. Maria on myös Kristuksen kirkon esikuva. Kirkon tulisi olla Marian tavoin laupeuden kehto. Voimaa ja valtaa tärkeämpi on laupeus. Tämä on Anna-Maijan virsiliryikan keskeisimpiä ilmaisuja. ”Laupeudella kosketat, rohkaiset laupeudella.”

Enkelivirressä ”Herra valtaistuimeltaan” korostuu se, että Herran viestin voi kuulla ainoastaan totteleva luottamus. Viestissä on läsnä käsky, kutsu ja lupaus. Tässäkin Anna-Maija Raittila korostaa Marian esimerkkiä: Olen valmis, käytä minua työhösi. Luottamus onkin Anna-Maijan virsissä elämää kantava voima. Me saamme luottaa kaikessa Jumalaan, mutta samalla hän luottaa myös meihin. Tällaisen luottamuksen hedelmänä syntyy avoimuutta, vastavuoroisuutta, kykyä ja halua antaa ja ottaa vastaan sitä hyvää, mitä Jumala on meille lahjoittanut. Elämämme on tarkoitettu Jumalan käyttöön ja toinen toisillemme. ”Ota kaikki voimani käyttöösi, / luo matkaan tarkoitus”, runoilija laulaa nuorten virressä. Hän korostaa tavan takaa nöyränä palvelemista, siinä valvoo sosiaalinen omatunto, jota valaisee Kristuksen oma palvelemisen mieli. Tämä omatunto tuntee vastuuta heikoista ja köyhistä ja korottaa äänensä: Luopukaa itsekkyydestä ja ylpeydestä ja vallan tavoittelusta! Jakakaa leipä toisten kanssa!

Virressä ”Kiitos suuren Kuninkaan” korostuu yhteisöllisyys, yhteyden etsiminen, yhteinen työnäky. ”Yksin emme työtä tee, /

toinen toistaan tarvitsee. / Tuomme vaihtopöydälle / lahjamme ja puuttemme.” Ja ”Herran suuna, käsinä / vaellamme yhdessä.” Kristuksen valtakunnassa, jossa heikot ovat vahvoja, vastavuoroisuus on yllättävän paradoksaalista: ”Sairas terveen parantaa, / saaja auttaa antajaa.” Anna-Maijan ajatus siitä, että ”elämän saan lahjaksi, / jos sen annan alttiiksi” toistuu ja varioituu monissa hänen virsissään ja käännoksissään. Suomennettu virsi on kääntäjän uudelleen luoma, vaikka se seuraa lähtötekstin sisältöä.

Anna-Maijan virsissä elää kaipuu hiljaisuuteen. Se on Vapahtajan levollista läsnäoloa, se on kuin Jumalan isänsyli. Tämä hiljaisuus on rukouksen hiljaisuutta Sanan äärellä, se on myös pysähtymistä kyselemään Jumalan tahtoa. Hiljaisuudesta lähdetään liikkeelle jopa tiettömään maastoon etsimään merkkejä ja polkuja. Siellä juurrutaan Kristukseen, yhä laajempaan vastuuseen ja uskollisuuteen, sillä Jumala itse on uskollinen. Hiljaisuus on valmiutta avoimuuteen, avautumiseen, kasvuun ja uuteen työhön, siihen, mihin Kristus tahtoo johdattaa. Nämä ajatukset nousevat virrestä 525, jonka pohjateksti on **Markku Kilpiön**, mutta samoja näköaloja avautuu monessa muussakin Anna-Maijan virressä.

Anna-Maija Raittilan virren kieli on rikasta, herkkää, vahvaa, taidokasta ja osuvaa kieltä. Se on selkeää, kaunista ja ilmeikästä. Lyyrinen kieli elää rinnan eettisen kielten julistuksen kanssa. Pyhän läsnäolo virressä tuo kielen metaforisiin kuviin mystiikan ulottuvuuksia. ”Armon meri aava, / kehto elämämme, ilma, jota hengitämme, / ihme olet itse, / armahtava Luoja, /kaiken

pelastus ja suoja. / Sinusta, Jumala, / turvakätköstäni, / löydän elämäni.” Tämä säkeistö on Anna-Maijan käännös **Gerhard Tersteegenin** virrestä 194.

Anna-Maija on lyyrikko myös virsissään. Niistä kuuluu laulun helkähdyistä, sydämen laulua. Hänen lyyrisin ja sydämellisin virtensä on ”Nyt kulkee halki korpimaan / Jumalan lapsen tie”. Se on myös hänen varhaisin virtensä. Siinä on Ruiskukkaehtoon kirkkautta, heleyttä, linnunlaulua, lapsenmielistä uskoa ja taivastoivoa. Se on yksi virsikirjamme rakkaimmista virsistä.

Anna-Maija Raittila oli avoin ottamaan vastaan vaikutteita myös virsilyriikkaansa. Siinä voi tunnistaa eurooppalaisten kirkkojen hengenelämän ja Taizén hiljaisuuden liikkeen vaikutusta. Anna-Maija oli kuitenkin hengeltään suomalainen virsirunoilija, jonka juuret ovat suomalaisen hengenelämän perinteessä. Suomalainen virsi-aarteisto oli hänelle kaikista rakkain ja lä-

heisin. Sen rinnalla hänen omatkin virrensä ovat löytäneet paikkansa. Nämä virret kantavat hyvää sanomaa yli oman aikamme kauas tulevaisuuteen. Virsi on ajaton. Se on lahja Suomen kirkolle ja meille kaikille.

Suven kirkas laulu ja virsi, jota jo lapsena laulettiin, säteili iloa ja kirkkautta silloinkin, kun Anna-Maijan elämä ehti ”punertuvien lehtien antautumisen aikaan”. ”Kesälinnut taivaan alla / iloisina lentävät. / Sulaneella sydämellä / laulaa toukomettiset. / Elämä ja autuus loistaa / Herran seurakunnassa. / Aurinko on ristin päällä / valkea ja punainen.” (Vk 105: 3) Sovituksen ja rakkauden aurinko, puhdas ja viaton, iäti kirkas.

Kirjoittaja on rovasti ja runoilija, joka oli pitkään Anna-Maijan työtoverina suomalaisen virsikirjan uudistustyössä ja Ruotsin kirkon virsikirjan kääntämisessä.

KRISTIINA KALLINEN

Saan olla osa luottamuksen pyhiinvaelluksen ketjua

Puheenvuoro muistotilaisuudessa

”Minua ei olisi olemassa ilman **Anna-Maijaa**. Vanhempani tapasivat toisensa Anna-Maijan perustamassa Omenapuukylässä asuessaan. Pienestä pitäen olen vierailut Morbackassa tai viime vuosina Ukinrannassa, laulanut Taizé-lauluja, opetellut istumaan hiljaa ja

kilpaillut siskojeni kanssa siitä, kenellä on näteimmän värinen Taizé-koru.

Minulla ei ole kuitenkaan paljon selkeitä muistoja Anna-Maijasta lapsuuteni ajoilta. Sen muistan, että minulle Anna-Maija oli lempeä ja kiltti, mutta samalla hieman

etäinen hahmo, joka iloitsi lasten leikeistä ja jolla ei yleensä ollut kiire minnekään. Jos Anna-Maijalta kysyi lupaa johonkin, sen myös sai. Eikä suhtautunut meihin vähätellen, toisin kuin monet muuta aikuiset. Muistan myös luulleeni Anna-Maijan ollen pappi, sillä miksi muuten hän olisi vapaaehtoisesti asunut yhteisössä, jossa järjestetään rukoushetkiä useita kertoja päivässä. Mielikuvaan Anna-Maijasta liittyivät aina myös luonnonkukat ja kirjat.

Varhaisteini-ikäisenä halusin ottaa etäisyyttä Morbackassa käymiseen. Kun kiinnostuin siellä vierailuista uudelleen, Anna-Maija oli jo saanut aivoinfarktin. En osannut itse jutella Anna-Maijalle luontevasti, mutta kun äiti kertoi hänelle jotain meihin perheen lapsiin liittyvää, reaktio tuntui useimmiten olevan kannustava ”ai kuin ihanaa!”

Nyt vähän vanhempana, Taizén yhteisössä ja Ukinrannassa useamman kerran vierailtuani olen taas uudelleen kiinnostunut kaikesta siitä, mitä Anna-Maija on elämällään ollut rakentamassa. Olen lukenut Omenapuukylän päiväkirjaa usein silmin: en vain sen takia, että sen sivuilta löytyy välillä tuttuja nimiä, vaan siksi että ymmärtäisin paremmin millaista siellä oli asua. Mihin yhteisöllisyys siellä perustui? Miten Anna-Maija koki vaikeudet, joita monipuolisten ja moniongelmaisten nuorten aikuisten yhdessä asuminen tuotti? Miltä tuntui kirjoittaa niin avoimesti yhteisön elämästä ja toisaalta: miltä tuntui niistä ihmisistä, joista päiväkirja kertoi?

Vanhemmiltani olen kuullut kymmeniä tarinoita Anna-Maijan kanssa elämisestä.

Minulle on ollut helpotus ymmärtää, että hänkin oli inhimillinen. Anna-Maijan kanssa ei ollut aina helppoa asua. Toisaalta hän pystyi esimerkillään ja elämäntavallaan opettamaan muille paljon, esimerkiksi niinkin tärkeää asiaa kuin luottamusta. Anna-Maijalla saattoi olla muiden mielestä kiire junaan, mutta hän itse halusi vielä jäädä hetkeksi kuuntelemaan linnun laulua. Ulkomaanreissulle saatettiin lähteä unohtaen määränpään osoite, mutta luottamalla asioiden järjestymiseen tämäkin ongelma ratkesi: samassa kulkuvälineessä sattumalta ollut ystävä tiesi kertoa tarkan määränpään.

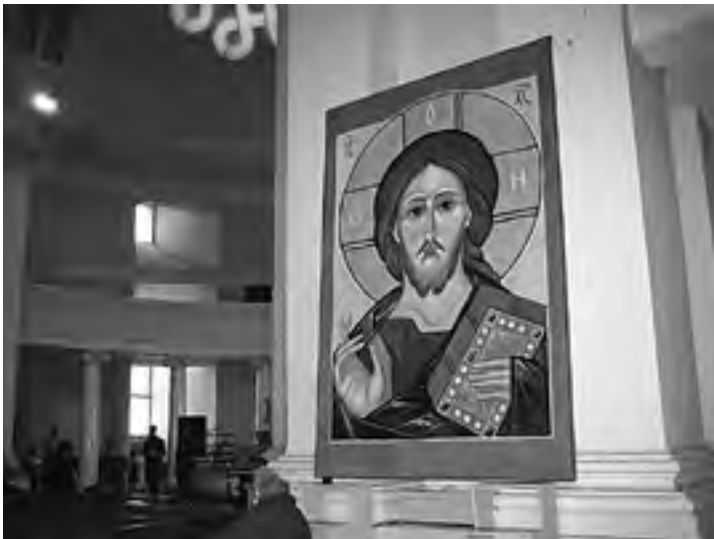
Itse tapasin Anna-Maijan viimeisen kerran viime syksynä Helenan vanhainkodissa. Mukanamme oli veli **Stephen** Taizéstä, ja ihmeellistä oli se, miten Anna-Maijan katse ja mieli tuntuivat kirkastuvan heti, kun puheenaiheeksi tuli hänen ensimmäinen Taizén matkansa. Anna-Maija kertoi meille muistoistaan hymyillen.

Tuon ensimmäisen matkan aloittaman Taizén ja Suomen välisen ystävyuden johdosta olen nyt järjestämässä kaikkien aikojen ensimmäistä Taizén paikallista tapahtumaa Suomessa ensi viikonloppuna. Saan olla osa sitä luottamuksen pyhiinvaelluksen ketjua, jonka vahvana ja kantavana lenkkinä Anna-Maija on Suomessa ja muualla ollut.

Kirjoittaja on teologian opiskelija, joka on ollut yhtenä vastuunkantajana Taizé Helsinki 2012 -tapahtuman järjestämisessä.

Tuomiokirkon katto oli koristeltu Liisa Heinin suunnittelemiin valotunnuksin.

Lintulan luostarista lainaksi saatu suuri ikoni oli kiinnitetty Tuomiokirkon seinälle.

Tuomiokirkon kuorissa istui piispa Askolan ja Taizén veljien kanssa eri kirkkojen edustajia sekä Inna Vintturin johtama musiikki-ryhmä.

Päivien juliste Tuomiokirkon kappelin seinässä.

HANNU VARKKI

Luottamusta, iloa ja hollantilaisia keksejä *Taizé Helsinki 2012*

Pyhiinvaeltajat tulevat

Päivää ennen Helsingin Taizé-tapahtuman alkua kiiruhdin Tuomiokirkolle lehdistötillaisuuteen. Senaatintorin liepeillä huomasin muutamia nuoria, jotka näyttivät hie-man eksyneiltä. ”Ei kai tapahtumaan ketään näin aikaisin ole tulossa”, tuumin. Jokin nuorten olemuksessa sai minut kuitenkin kysymään heiltä, mitä he etsivät. Ja kyllä! He olivat Malmöstä ja matkalla tapahtumaan, jota olimme melkein parin vuoden ajan valmistelleet. Sydän kepeänä opastin heidät kryptaan majoitusohjeita varten.

Vähän myöhemmin näin myös ensimmäistä kertaa Liisa Heinin suunnittelemat Tuomiokirkon valoteokset. Niitä katsoessa ja ihmetellessä alkoi tuntua siltä, että jotain poikkeuksellista on tapahtumassa. En myöskään ollut tajunnut, miten valtavan suuren ikonin olimme saaneet lainaan Lintulan luostarista. Kun saimme sen pähkäilyn jälkeen sijoitettua Tuomiokirkkoon, tuntui siltä että nyt olemme valmiit: ihmiset saavat tulla.

Ja ihmisiä tuli! Aika tuntui pysähtyvän, kun Taizé-laulut alkoivat soida ensimmäisessä rukoushetkessä. Valoteokset, ikonit,

Ruokajono kierturille Suurtorille pystytettiin telttaruokalaan.

musiikin kauneus, veljien rukoukseen kumartuneet hahmot ja nuorten ihmisten kirkkaat kasvot nostivat kyynelet silmiini. Vuosien unelma oli käynyt toteen.

Puola-ilmiö

Tapahtumaan saapui osallistujia 25 eri maasta. Valtaosa oli suomalaisia, mutta mukana oli paljon pyhiinvaeltajia myös muualta pohjoisesta ja itäisestä Euroopasta. Erityisesti Baltian maista ja Venäjältä tulleita oli paljon. Arviolta 4000 eri ihmistä oli mukana tapahtumassa, ja yhteensä tilaisuuksissa oli 8000 osallistujaa.

Tätä ihmisten paljoutta oli ottamassa vastaan 250 vapaaehtoista, joita ilman tapahtumasta ei olisi tullut mitään. Tapahtuman suunnittelut alkoivat **Topi Haarlaan**, **Laura Hytin** ja **Kristiina Kallisen** johdolla vuoden 2011 alussa. **Hanna Kuisma** aloitti koordinaattorina tämän vuoden alussa ja pelasti meidät. Mukaan tuli koko ajan uusia ihmisiä, joita en voi tässä nimeltä mainita. Sydämen kiitos kaikille teille! Tapahtuman järjestelyt olivat sujuvia ja onnistuivat hienosti.

Etukäteen olimme pohtineet, löytyykö vieraille tarpeeksi majoittajia. Loppujen lopuksi tapahtui Puola-ilmiö: majoitusperheitä oli selvästi enemmän kuin vieraita! Isoin kriisimme olikin, kun majoitustiihimme joutui selittämään pettyneille perheille että he eivät saaneetkaan kauan kaituttuja vieraita.

Tapahtumassa oli paljon spontaaniutta ja luovuutta. Suomalainen yhteiskun-

ta on niin järjestäytynyt ja ennakoiva, että ison tapahtuman järjestämisessä joudutaan väistämättä painimaan byrokratian kanssa. Se ei kuitenkaan ottanut meistä niskalenkkiä, vaan ilo, luottamus ja railakas tekemisen meininki olivat mukana koko ajan. Tapahtuma on yksi esimerkki siitä, miten nuoria ihmisiä voidaan saada mukaan kirkkojen toimintaan isoakin vastuu- ta kantamaan.

Sydämin ja mielin

Rukoushetkissä oli vahva ja koskettava tunnelma. Lauantai-iltana Uspenskin katedraalissa korkeat kupolit täyttyivät nuorten pyhiinvaeltajien äänistä, kun he lauloivat sydämensä kyllyydestä. Laulut raikui- vat myös kirkkojen ulkopuolella, koska ääni johdettiin rukoushetkistä kirkkojen pihoil- le ja Senaatintorin suureen telttaan. Teltassa koettiin ruokailujen lisäksi myös lauantai- illan huumaa bändien säestyksellä.

Tapahtumaan liittyi myös uskon ja elä- män kysymysten pohdintaa. Perjantai alkoi teologisella seminaarilla, jonka aiheena oli **Anna-Maija Raittila**, rakkauden teologia ja Taizén ja Suomen yhteiselo. Vaikka Anna-Maija ei enää ehtinyt osallistua tapahtu- maan, tuntui siltä että hänen henkensä oli läsnä: tapahtuma oli jatkumoa hänen elä- mäntyölleen.

Lauantaina vuorossa olivat työpajat, joissa esillä olivat esimerkiksi saamelaiset Suomessa ja Lakota-intiaanit Pohjois-Ame- rikassa, rauhan ja oikeudenmukaisuuden kysymykset ja uskontodialogi. Ruotsin joh-

tava juutalainen rabbi **David Lazar** veti veli **Norbertin** kanssa Psalmien kirjaan perus- tuneen työskentelyn. Puhuttelevaa oli, miten hän löysi kutsumuksen uskontojen vä- liseen vuoropuheluun New Yorkin terrori- skujen jälkeen.

Mitä tapahtumasta jäi käteen?

Ekumeenisesti tapahtuma oli vaikuttava. Yhteinen rukous ja yhdessä tekeminen sekä monet spontaanit kohtaamiset toivat kris- tittyjä lähemmäksi toisiaan. Taizén ekume- nia toimii: väittelyn sijaan keskitytään sii- hen, mikä kristillisessä uskossa on aidos- ti yhteistä. Perjantai-illan rukoushetkessä oli mukana monia kirkkojen johtajia, jotka nuorten rinnalla polvistuivat ristin äärel- le. Se oli nöyrää ekumeniaa, joka varmasti kantaa hedelmää. Myös Uspenskin kated- raalin yhteisen laulun kokemus oli huikai- seva.

Rukoushetkien jälkeen monet ihmiset tulivat kertomaan siitä, miten syvästi ne olivat heitä puhutelleet. Rukouksen kaune- us ja yhteyden syvyys olivat jotain sellai- ta, jota on vaikea pukea sanoiksi. Minua ne muistuttivat siitä, että Jumala on olemassa ja rauha on mahdollista. Kun lauloimme:

”Hyvyyden voiman uskollinen suoja pii- rittää meitä, kuinka käyneekin”, se todel- la tuntui siltä. Oman elämänpiirini kovat kokemukset ja suomalaisen yhteiskunnan viime vuosien pimeät hetket sulivat ruko- uksen lämmössä.

Taizén johtaja veli **Alois** rohkaisi pu- heenvuoroissaan vahvasti kristittyjä lähte- mään ulos maailmaan palvelemaan lähim- mäistä ja yhteiskuntaa. Solidaarisuus kaik- kia ihmisiä ja koko luomakuntaa kohtaan on tehtävämme, johon tarvitaan jokaista. Tapahtuma oli uskomattoman hieno, ja sa- malla se oli jotain joka vie meitä eteenpäin luottamuksen pyhiinvaelluksen tiellä. Se oli vasta alku jollekin, joka on vielä tulossa. Lopuksi palaan vielä otsikkoni hollantilai- siin kekseihin. Niitä tarjosi pöytäseurueel- leni jälkiruoaksi hollantilainen nuorimies **Gijs** juuri ennen Uspenskin rukoushetkeä. Pieni ja sympaattinen vieraanvaraisuuden ele jäi vahvasti mieleeni. Se oli yksi muru- nen siitä suuresta siunauksesta, jota tapah- tuma meille suomalaisille antoi.

*Kirjoittaja on seurakuntapastori
Helsingin tuomiokirkkoseurakunnassa.*

Veli Rogerin ja Anna-Maijan ystävyys

Muistiinpanoja veli Aloisin puheenvuorosta Taizén ja Suomen ystävyysseminaarissa

Veli Alois kertoi että hän oli nuori, 17-vuotias noviisi Taizéssa, kun veli Roger ehdotti, että hän lähtisi tapaamaan Anna-Maija Raittilaa Suomeen. Anna-Maija ja Taisto ottivat hänet lämpimästi vastaan, vaikka väärinkäsityksen vuoksi eivät olleetkaan tulleet oikealle junalle vastaan vaan hän ja hänen matkatoverinsa Margarita joutuivat hapuillen etsimään tiensä perille suomalaisessa pimeässä talvi-illassa. He eivät kuitenkaan päässeet sisälle ulko-oven ollessa suljettuna, mutta saivat onneksi yö-sijan partiolaisten kololta ja seuraavana päivänä päätyivät perille. (Anna-Maija on kertonut tästä tapaamisesta Pyhiinvaeltajan päiväkirjassaan s. 20, toim.huom.)

JUHANI VEIKKOLA

Veli Alois, Taizén veljistön priori

jeitse todellista keskustelua. Minua ihmetytti, että Anna-Maija ehti vastata melkopian kaikkiin kirjeisiin.

Tulin veljeksi vuonna 1974. Pian sen jälkeen Anna-Maija esitti veli Rogerille hyvin päättävästi ja toistuvasti, että hänen oli tultava Suomeen. Se toteutui vuonna 1979

Turun kirkkopäivien yhteydessä. Olin silloin veli Rogerin mukana. Se oli tapahtuma, joka avasi Suomen luterilaista kirkkoa universaalille kirkolle.

Mikä oli veli Rogerin ja Anna-Maijan syvä linkki? Mikä heitä yhdisti? Se oli luottamus Jumalaan ja luja tahto yhdessä. Samoin itsensä kieltäminen ja rajojen ylittäminen. Jumala ei erota meitä toisista vaan vietyhteeseen. Kun kohtaamme, jotakin voi tapahtua. Myös laulaminen yhdisti heitä.

Veli Roger lauloi mielellään. Hän halusi muuttaa Taizén rukoushetket sellaisiksi, joihin jokainen voi osallistua ja teki sen musiikin avulla. Meidän on löydettävä

uusien tapojen toimia, ei jähmetyttävä traditioon.

Eräs yhdistävä tekijä oli huomion kiinnittäminen köyhiin ja heikkoihin. Molemmat halusivat toivottaa heidät tervetulleiksi yhteyteen. Siitä oli osaltaan kysymys Omenapuukylässä, jota Anna-Maija oli perustamassa. Siellä jouduttiin kuitenkin ennen pitkää vaikeuksiin, mutta löydettiin uusi alkuperä Morbackassa. Niin veli Rogerille kuin Anna-Maijallekin Franciscus Assisilainen oli tärkeä uskon ja elämän esikuva.

Viimeisenä yhdistävänä tekijänä mainitsen kauneuden tajun. Muistan, miten Intiassa veli Roger järjesti parissa päivässä karun parakin kauniiksi kokoustilaksi.

Olisin halunnut tavata Anna-Maijan vielä täällä, mutta Jumala oli päättänyt toisin.

Hatarien muistiinpanojen pohjalta koonnut Juhani Veikkola

Rukouksen syvyys

Anna-Maija Raittilan spiritualiteetin teologiaa

Käytän Raittilan kohdalla ilmaisua spiritualiteetin teologia. Tarkoitan sillä uskon kokemuksesta syntyvää teologiaa. Oppi ei ole siitä irrallaan. Spiritualiteetin teologia haastaa läntisen teologian historian. Tässä historiassa äärimmillään oppi voi olla etäännytynyt abstraktioiksi ilman kosketusta uskon elämään. Uskon kokemuksellinen puoli on Raittilalle rukousta ja taistelua. Taizén sanaparin ”struggle and contemplation” Raittila kääntää mielestäni toisin päin: ”contemplation and struggle” ja antaa molemmille omanlaisensa merkityksen. Tarkastelen tässä esityksessä Raittilan spiritualiteetin teologiaa nimenomaan rukouksen näkökulmasta, koska se tiivistää hänen teologiansa ydinajatuksat.

Rukous on kaipausta

Välillä rukous on Raittilan mukaan liian vahva sana. Raittila viestittää tällä, että rukousta on sielläkin, missä ihminen vielä ei edes tiedä rukoilevansa. Rukousta ovat heikotkin signaalit; se että ihminen kaipaa silloinkin, kun kaikki on toivotonta.

Kaipauksen Raittila löytää psalmeista. Hänen mukaansa niissä puhutaan ”yhä uudestaan” kaipaamisesta, luottamisesta ja antautumisesta. Hän kirjoittaa löydöstään, että Psalmi 88 ainoa psalmi, jossa ei ole yhtään toivoa. Silti sen jokaisessa säkeessä ih-

minen laulaa Jumalalle eli rukoilee. Tärkeä oivallus Raittilalle on psalmin alkumerkintä: Kuorolauluna laulettavaksi. Ihmistä ei sittenkään ole jätetty yksin, vaan toivotomuuden keskellä hän saa rukoilla yhdessä toisten toivottomien kanssa.

Rukous on Raamatun sanaa ja laulamista

Raittila kertoo hiljaisuuttakin syvemmin kokeneensa Taizén rukouslaulut, joitten teksti useimmiten on suoraan Raamatussa. Laulettu Raamatun sanalle eli yksinkertaisille rukoushymneille Raittila antaa hiljaisuuttakin suuremman merkityksen. Mielestäni Raittilan viehtymys laulamiseen saa voimansa vanhoillisesta laulamisesta vahvasta laulamisen perinteestä.

Lisäksi laulaminen luo yhteyttä laulajien välille. Rukoilleessaan laulaen eri tavalla uskovat kristityt kuuluvat yhteen, ei vain Taizéssä vaan kaikkialla, missä niin toimitaan. Yhteyden etsintä kantaa Raittilan rukousta, mutta suomalaisessa luterilaisessa jumalanpalveluksessa hänen oli sitä vaikea löytää edes laulamalla. Tuomasmessu, jota Raittila oli synnyttämässä 25 vuotta sitten, toi iloa ja myös hiljaisuuden ulottuvuuden rukouselämään. Muutama vuosi messun syntymisen jälkeen Raittila muistutti, että kaipaa Tuomasmessuun enemmän rohkeutta antaa tilaa hiljaisuudelle.

MARJA VÄINÖLÄ

Iltapalveluksessa osanottajajoukko täytti Uspenskin katedraalin lattian.

Rukous on hiljaisuutta

Hiljaisuus on Raittilalle keskeinen osa rukousta, mutta myös suomalaista elämäntapaa. Se on korpien ja suomalaisen metsän hiljaisuutta. Hiljaisuus lahjoittaa Raittilan mukaan levon. Sitä monenlaisten pakkojen ja ristiriitojen keskellä elävä ihminen tarvitsee.

Hiljaisuus on prosessi eikä pysähtynyt tila. Siihen ja siinä kasvetaan. Se tapahtuu Raittilan mukaan niin, että hiljaisuudessa pitäisi saada olla niin kauan, että elämänilo omassa levollisessa rytmisään alkaa kummuta ihmisen sisältä. Aluksi tarvitaan itsekuria, että tulisi tavaksi joka päivä ”kävellä hiljaa lähteelle” kuten Raittila asian sanoo.

Hiljaisuus on Raittilalle arjen ja joka paikan ilmiö, mutta hiljaisuuden retriiteillä on hänelle keskeinen sija. Raittilan mukaan hiljaisuuden retriitti ei ole vain tankkauspaikka, jotta taas jaksaisi. Retriitti kertoo Raittilan mukaan, millainen Jumala on: Hän nostaa hiljaa syliin.

Rukous on katselua ja kontemplaatiota

Raittilalle rukous on katselua eli kontemplaatiota. Kun Taizé-liikkeen ajatuksat ko-

tiutuivat Suomeen, oli tarve löytää kontemplaatiolle suomalainen ilmaisu. Rukoushiljaisuuden ja hiljentymisen lisäksi kontemplaatiota kutsuttiin suomalaisten Taizé-kokoontumisissa rukouselämäksi, hiljenemiseksi, mietiskelyksi, hiljentyneeksi mietiskelyksi.

Taizén nuorten konsiilin 1972–1973 valmisteluteema *Taistelu ja kontemplaatio, jotta meistä tulisi yhteyden ihmisiä* teki kontemplaatio-sanaa tunnetuksi. Samoin tämä sanapari on otsikkona veli Rogerin päiväkirjoille vuosilta 1970–1972 *Struggle and Contemplation*. Kontemplaation sisältöä ei näissä ohjelmajulistuksen kaltaisissa kirjoituksissa määritelty. Todettiin vain, että taistelussa ja kontemplaatioissa oli kyse aktiivisesta toiminnasta lähimmäisten hyväksi sekä sen rinnalla kulkevasta rukouksen ja hiljaisuuden harjoittamisesta. Veli Roger ei perustele, miksi hän käyttää näissä ohjelmajulistuksissa taistelun rinnalla nimenomaan kontemplaatiota eikä rukousta (prière, prayer.) Vaikuttaa siltä, että ilmaisulla kontemplaatio hän halua antaa rukoukselle erityisen painoarvon. Ja kontemplaatioissa on kyse rukouk-

sesta, jonka keskeinen osa on hiljaisuus ja rukouslauluista.

Raittila etsii kontemplaation sisällöllistä merkitystä. Rukoushiljaisuus ja hiljentymisen -tulkinnat eivät riitä hänelle.

Kun istun Sovituksen kirkon aavalla latiamatolla puolipäivärukousta odottaen, veli Jean-Luc'in ihmeellinen urkujensoitto koko olemuksessani, tiedän toki etteivät nuo tulkinnat tee täyttä oikeutta 'kontemplaatiolle'. Katselemista tämä on, sanoin kuvaamatonta syvälepoa Isän kasvojen hiljaisuudessa. Korkean veisun viini- ja pähkinälehdissä!

Taizéssä kokemansa perusteella Raittila tunnistaa, että kontemplaatiossa on kyse katselusta. Raittilan kokemuksessa ilmenee mystisen realismin perusajatus, jonka mukaan todellisuus ei tyhjene aistihavaintoihin. Jokaisen havainnon ja kokemuksen taustavoimana on jumalallinen todellisuus. Tämä todellisuus koskettaa ihmistä kontemplaatiossa. Kontemplaatio ei ole kuvattavissa vain tiedollisesti, vaan siinä kokemus on merkittäväällä sijalla.

Kokemuksestaan Raittila uskaltautuu kirjoittamaan vasta vuosia myöhemmin, sillä hänen varhaisissa teksteissään etsii kontemplatiivisen katselun sisältöä. Arka suhtautuminen omaan kokemukseen vertautuu Raittilan spiritualiteetin teologiassa idän kirkkoisien opetuksiin. Heidän mystiikan teologiaansa luonnehtii objektiivisuus, joka ei perustu omaan kokemukseen, vaan kirjoitusten tulkintaan ja niiden tuomaan valoon. Oman kokemuksen sijasta painopiste on Jumalan ilmoituksessa.

Rukous on avautumista lähimmäiselle

Rukous vie lähimmäisen luo. Raittilan mukaan kontemplaatiossa toteutuva yhteys

Kristukseen on lähimmäiselle avautumisen ydin. Kristuksen katseleminen suuntaa ajatukset pois omasta itsestä niihin ihmisiin, jotka ovat monin tavoin joutuneet toisten ihmisten uhriksi. Tästä lähimmäisuhteesta Raittila käyttää nimitystä avautuminen lähimmäisille.

Suhteessa lähimmäiseen Raittila ei käytä tässä imperatiiveja, vaan kirjoittaa nimenomaan avautumisesta. Hän korostaa, että avautumisessa lähimmäiselle Jumala itse avaa ihmistä. Hiljentymisen, hiljaisuus ja kontemplaatio ovat lähtökohta lähimmäisen kohtaamiselle.

Raittila ei puhu taistelusta, vaan hänen näkemyksensä kontemplaation seurauksista, kontemplaation lahjasta on taistelua laajempi. Avautuminen lähimmäiselle on jokaisen itsenä näköistä ja kokoista.

Kaipausta, hiljaisuus, Raamatun sanaan keskittyvät rukouslaulut, kontemplaatio ja avautuminen lähimmäiselle ovat Raittilan rukouksikäsitteiden keskeiset teemat. Ne kuuluvat seuraavassa Raittilan rukouksessa:

*Kiitos Herrani,
ettei sinun lähelläsi tule
hätäinen mieli:
minun pitäisi ehtiä ja onnistua...
Vaan onnellinen olo:
on tilaa ja aikaa
tapahtua enemmän
kuin uskallan pyytää.*

*Kirjoittaja on pastori, TL,
joka tekee väitöskirjaa*

*Anna-Maija Raittilan teologiasta.
Kirjoitus on lyhennelmä esitelmästä
seminaarissa Taizén ja Suomen ystävyys.*

VELI MATTHEW

Taizén, Venäjän, Pohjoismaiden ja Baltian maiden väliset yhteydet

Puheenvuoro seminaarissa Taizén ja Suomen ystävyys

Haluan lainata tässä eri ihmisten käyttämiä sanoja, jotka kertovat jotakin Taizén, Venäjän, Pohjoismaiden ja Baltian maiden välisistä yhteyksistä, sekä näyttää teille lyhyen filmin. Ehkä on myös tärkeää sanoa, että Taizé on aina yrittänyt tukea paikallisten kirkkojen elämää. Aivan alusta saakka Taizén yhteisö on halunnut välttää eräänlaisen itsensä ympärillä pyörivän liikkeen ja rohkaista Taizéssa vierailevia nuoria sitoutumaan heidän omien seurakuntien toimintaan.

Pohjoismaat – painopiste Ruotsissa

Yhteydet ovat peräisin aivan ensimmäisiltä vuosilta, mutta lähempänä nykyaikaa kuuden Ruotsin kirkon papin vierailu Linköpingistä vuonna 1989 mukanaan piispa **Martin Lönnebon** kirje oli kuin uusi alku näiden yhteyksien syntymisessä.

Tämä johti vuoden 1990 kokoukseen Linköpingissä. Ensimmäisen kerran nuoret Baltian maista ja Venäjältä voivat osallistua Taizén järjestämään tapaamiseen.

Vuonna 1994 toteutui Ruotsin kaikkien 14 luterilaisen piispan vierailu Taizéhen, ja sittemmin ruotsalaiset nuoret vierailivat huomattavasti kasvavassa määrin Taizéssa, usein konfirmaations jälkeen.

Uppsalan tuonaikainen arkkipiispa **Gunnar Weman** kirjoitti veli **Rogerille**: ”Monen vuoden ajan äänet Ruotsin piispojen keskuudessa ovat muistuttaneet vierailusta Taizéhen, jota myös me voisimme osallistua hengelliseen kokemukseen, joka oli antanut uutta toivoa niin monille ihmisille, erityisesti uusien sukupolvien keskuudessa.

Työnnö on vaikuttanut syvästi moniin ihmisiin kirkossamme. Henki näyttää koskettavan ihmisiä kaikkialla yhteisössämme ja siinä hengellisessä elämässä, jota elätte. Tämä on antanut uuden sysäyksen ihmisten ja seurakuntien elämään. Lähes jokainen seurakunnissamme tuntee Taizé-laulut. Niin kuin samankeskeiset ympyrät erkautuvat säteittäin vedessä, nämä laulut ovat saavuttaneet jopa kaukaisen Pohjolan.”

Veli Matthew

Puhuessaan lauantai-iltana Sovituksen kirkossa kokoon tulleille 3000 nuorelle arkkipiispa jatkoi: ”Kirkoissamme uhraamme vuosien työn konferenssien järjestämiseen, jotka kokoavat vähemmän nuoria ihmisiä kuin on täällä tänä iltana. Viikosta toiseen nuoria aikuisia tulee Taizéhen täysin luonnollisesti. Heidät on yksinkertaisesti kutsuttu juhlimaan Kristuksen ylösnousemusta, joka on uskomme ydin.”

Vuonna 2007 veljien mukanaolo neljän kuukauden ajan Tukholmassa luterilaisien ja katolisten piispojen kutsusta. Ruotsin Liiton kirkon toimesta nuorten tapaaminen toukokuussa.

Nyt Ruotsista saapuu Taizéhen noin 3200 nuorta joka vuosi, mikä tekee siitä vuosittaisissa kävijämäärissä mitattuna kolmanneksi suurimman maan.

Baltian maat

Kaikki alkoi vierailuilla Suomesta 1970- ja 80-luvuilla. Myös nuori vapaaehtoinen

Norjasta vietti aikaa vieraillemalla siellä 1980-luvun lopulla.

Ensimmäiset ryhmät Baltian maista tulivat Taizéhen vuonna 1990. **Janis Vanags**, joka on nykyisin Riikan luterilainen arkkipiispa, toi useita ryhmiä seurakunnastaan Salduksesta Latviasta vuosina 1990 ja 1991.

Liettualaiset saapuivat runsaslukuisina 1990-luvun alusta lähtien. Kokous Vilnassa toukokuussa 2009 kardinaali **Backisin** kutsusta. Noin 10000 nuorta Baltian alueelta, Puolasta, Valko-Venäjältä, Venäjältä ja Ukrainasta osallistui. Veli **Alois** jatkoi rukouksia Riikassa ja Tallinnassa tämän kokouksen jälkeisinä päivinä.

Arkkipiispa **Andres Pöder** tervehti nuoria aikuisia toukokuun 5. päivän iltana Tallinnassa sanoen:

”Toivotan teidät tervetulleiksi Jeesuksen hengessä, joka papillisessa rukouksessaan rukoili ’jotta he olisivat yhtä’ (Joh. 17:11). Tämän rukouksen ovat Taizén veljet eläneet todeksi, ja se on vaikuttanut suuresti

niiden nuorten elämään, jotka ovat olleet yhteydessä Taizén yhteisöön. Taizén henki on ylittänyt uskontokuntien, kielten ja kansojen rajat. Edes Neuvostoliiton rautaesirippu ei voinut pysäyttää sitä. Muistan 1970-luvun puolivälin, jolloin kuuntelimme ystävien kanssa rätisevää nauhoitusta Taizén jumalanpalveluksesta ja jatkoimme sen jälkeen rukoustekstien ja laulujen muistelemista. Se oli merkki nuorille kristityille; se oli avautuminen maailmalle, sen ymmärtämistä, että emme olleet yksin, että olimme yhtä koko kristikunnan kanssa, ja että myös meitä muistettiin ja puolestamme rukoiltiin.

Nyt, lähes kahden vuosikymmenen kulluttua, tuhansia nuoria ihmisiä Virossa on vierailut Taizéssa. Heidät on otettu vastaan niin kuin he olisivat tulleet kotiin – rakkaudella ja huolenpidolla. He ovat palanneet kotiinsa täynnä intoa, kasvaneina uskossa ja rikastuneina rakkaudessa. Virossa monet ihmiset tapaavat toisiaan rukoillakseen ja laulaakseen yhdessä. Meillä on nyt Taizé-laulukirja viron kielelle käännettynä. Väittäisin, että vaikka Taizé ei sijaitse Virossa, se on ehdottomasti osa Viron hengellistä elämää. Ja olemme täynnä iloa ja kiitollisuutta tämän vuoksi.”

Meidät on kutsuttu Riikaan vuonna 2014.

Taizén ja Venäjän ortodoksisen kirkon välinen yhteys

Veli **Rogerin** rakkaus ortodoksisuuteen alkoi hänen lapsuudessaan: ”Ensimmäisen maailmansodan aikana jotkut venäläiset joutuivat lähtemään maastaan. He olivat ortodokseja. Äitini otti vastaan eräitä heistä, ja kuulin heidän puhuvan yhdessä. Hän kertoi minulle heidän kohtaamistaan ko-

ettelemuksista. Myöhemmin nuoruudessani asuimme lähellä Venäjän ortodoksisia kirkkoja. Meillä oli tapana käydä siellä osallistumassa jumalanpalvelukseen ja kuuntelemassa kaunista laulua. Näin kärsimykseen näiden kristittyjen kasvoilla, jotka tulivat Venäjältä.”

Taizén ja Venäjän väliset yhteydet ovat lähtöisin monen vuoden takaa. Jo 1960-luvulla Venäjän ortodoksisen kirkon johtajien oli mahdollista vieraila yhteisössä. 1970- ja 80-luvuilla veli Roger ja muut yhteisön veljet kutsuttiin vierailemaan Venäjällä. Tapaamisia Venäjän ortodoksisen kirkon johtajien kanssa toteutettiin, ja vierailut olivat myös solidaarisuuden merkki Venäjän uskovia kohtaan, jotka eivät tuohon aikaan voineet matkustaa ulkomaille.

Vuonna 1988 saatuaan kutsun osallistua Venäjän kristinuskoon kastamisen tuhatvuotisjuhlallisuuksiin veli Roger päätti, että yhteisö painaisi miljoona Raamatua ortodoksisen kirkolliskokouksen mukaisena käännoksenä lähetettäväksi Moskovaan, Pietariin, Kiovaan ja Minskiin, ja jotka jaettiin oikeaan aikaan silloin kun pyhät kirjoitukset eivät vielä helposti saavuttaneet ihmisiä. Kun rajat aukaistiin 1990-luvun alussa, ryhmiä eri seurakunnista Moskovasta, Pietarista ja muista suurista kaupungeista tuli suurin joukoin osallistumaan nuorten tapaamisiin Taizéssa sekä Euroopan tapaamisiin jokaisen vuoden lopussa.

Kesäkuussa 2006 veli Alois vieraili patriarkka **Aleksei II:n** luona kahden muun veljen kanssa. Usean vuoden ajan patriarkka lähetti tervehdysviestejä ja siunauksia Euroopan vuosittaisten tapaamisten osallistujille. Veli Alois osallistui patriarkka Aleksei II:n hautajaisiin joulukuussa 2008

Piispa Irja Askola ja Taizén veljet Norbert, Matthew, Alois ja Stephen.

MARJA VÄINÖLÄ

Uspenskin katedraalin korkeat kupolit täyttyivät nuorten pyhiinvaeltajien laulusta.

ja myös patriarkka Kirill I:n virkaanasettajiin tammikuussa 2009.

Taizén perustamisen 70-vuotisjuhlaan elokuun 14. päivä 2010 patriarkka Kirill kirjoitti: ”Tavattuani veli Rogerin useamassa kuin yhdessä tilanteessa huomasin joka kerta kuinka paljon hän tiesi varhaisen kirkkomme perinteestä ja ymmärsi sitä, ja kuinka Jumalan sana ja kirkkoisien kirjoitukset olivat pohjana hänen henkilökohtaiselle hengelliselle kokemukselleen. Yhdistäen uskollisuuden pyhien isien kirjoituksille ja soveltaen niitä luovasti nykyajan tarpeisiin lähetystehtävässä nuorten keskuudessa luonnehti veli Rogerin ja hänen perustamansa yhteisön tietä.”

Vuonna 2011 veli Alois ja yhteisön muut veljet viettivät useita päiviä pyhiinvaelluksella Moskovassa pyhän viikon ja pääsiäisen aikaan. Metropolia Hilarion, Venäjän kirkon ulkoisten suhteiden osaston johtaja Moskovan patriarkaatissa, toivotti pyhiinvaeltajat tervetulleiksi. Nuoria kutsuttiin liittymään heidän seuraansa, jotta he

voisivat löytää ortodoksisen jumalanpalveluselämän rikkauden ja Venäjän hengellisyuden, joka sai muotonsa vuosisatojen kestäneiden suurten koettelemusten aikana, mutta joissa usko Kristuksen ylösnousemukseen auttoi niin monia uskovia pysymään lujina. Samanaikaisesti siitä tuli tilaisuus sekä löytää tämän päivän ortodoksisten seurakuntien elinvoimaisuus etä keskustella haasteista, joita nämä yhteisöt kohtaavat nyky-Venäjän yhteiskunnassa. Se oli aikaa, joka mahdollisti sen, että pystyimme täydentämään ja tukemaan toinen toistamme pyrkimyksessämme olla evankeliumin todistajia. 240 nuorta aikuista 26 maasta osallistui pyhiinvaellukseen ja Moskovan 6 ortodoksista seurakuntaa toivottivat heidät tervetulleiksi.

Pääsiäinen sattui samaan ajankohtaan sekä idän että lännen kalentereissa vuonna 2011. Pyhiinvaelluksemme oli merkki halustamme juhlaa yhdessä uskoamme Kristukseen.

Käännös Anne Väisänen

”Toivolla ei ole omaa ääntä”

Anna-Maija Raittilan tekstejä ja sanoituksia
Turun Tuomiokirkkoseurakunnassa,
Eerikinkatu 3:n juhlasalissa

SUNNUNTAINA 27.1. KLO 16.00.

Ohjelmasta vastaavat kanttori **Jukka Pietilä** ja kamarikuoro **Nova** sekä **sinapinsiemenet**. Ohjaajana **Marjatta Haapanen**.

Olet lämpimästi tervetullut!

Järjestäjinä Sinapinsiemen ry ja Turun tuomiokirkkoseurakunta

Ukinrannan ohjelma kevätkaudella 2013

- 11.–13.1. **Hiljaisuuden retriitti.** *Pimeydessä säteilee valo.*
Leena ja Jarmo Rautiainen. 110e.
- 25.–27.1. **Nuorten aikuisten pyhiinvaellusviikonloppu.**
Taizén kirje 2013. 40e.
- 9.–10.2. **Grandchamp-yhteisöviikonloppu.** 70e.
- 1.–3.3. **Hiljaisuuden retriitti.** *Jeesuksen rukous.*
Tapio Koivu. 110e.
- 16.–17.3. **Retriittiruokaa rakkaudella.** Erilainen keittokurssi, jossa puhe ja hiljaisuus vuorottelevat. Eeva-Stiina Snellman. 80e.
- 12.–14.4. **Valokuvausretriitti.** Retriitissä ruokailut ja yön seudut hiljaisuudessa. Lari Junkkari. 140e.
- 11.–12.5. **Kevättalkoot**, sunnuntaina Anna-Maija Raittilan runopäivä.
10–50e.

Sinapinsiemen ry

Sinapinsiemen ry on vuonna 1979 perustettu kristillinen järjestö. Sinapinsiemen ry rohkaisee etsimään Raamattuun pohjautuvaa kristillistä elämäntapaa, jossa on tilaa rukoukselle, vuorovaikutukselle ja yhteisöllisyyden kautta toteutuvalle lähimmäisenrakkaudelle. Tähän elämäntapaan liittyvät myös luomakunnan kunnioittaminen ja ekumenia. Näiden arvojen kautta ja kolmiyhteiseen Jumalaan sitoutuen Sinapinsiemen ry tarjoaa vaihtoehdon yhteiskunnassamme ilmenevälle koulutus- ja kilpailukeskeiselle elämäntavalle. Sinapinsiemen ry toimii myös yhteydenpitäjänä niiden suomalaisten kesken, jotka ovat saaneet vaikutteita ranskalaisesta Taizén ekumeenisesta luostariyhteisöstä.

Ukinranta

Ukinranta on Sinapinsiemen ry:n ”tulisija”, yhdistyksen ja sen jäsenten koti. Se sijaitsee Kangasalan keskustassa, vajaa 20 km Tamperreelta. Tässä Suomen Lähetysseuran omistamassa talossa vaalitaan Kaarinassa 25 vuotta toimineen Morbackan yhteisön henkeä. Hengellisessä elämässämme olemme saaneet vaikutteita Taizén ekumeeniselta yhteisöltä sekä fransiskaanisesta elämäntavasta.

Sinapinsiemenen hallitus määritteli kokouksessaan 17.9.2009 Ukinrannalle neljä ajatusta toimintaideaksi.

- 1) Luostarielämään perustuvat säännölliset rukoushetket
- 2) Avoimuus yhteisöelämälle
- 3) Ekologisen elämäntavan edistäminen ja vaaliminen ja 4) Ukinranta on Sinapinsiemen ry:n tulisija levolle, yhteydelle ja hiljaisuudelle.

Kansainvälinen toiminta

Sinapinsiemen ry hoitaa Suomessa kummilapsitoimintaa yhteistyössä Intian Gujaraatissa toimivan Education Sponsorship

Programmen kanssa. Kummina voi tukea sikäläisen alkuperäisväestön eli Adivasiens lap-sia saamaan koulutusta järjestön ylläpitämässä sisäoppilaitoksissa. Kummilapsen koulutus-kustannukset ovat 200 euroa vuodessa.

Sinapinsiemen ry on tukenut stipendein joitakin kehitysmaiden köyhiä opiskelijoita myös korkeakouluopinnoissa. Tämänhetkinen stipendiaatti on Intian Manipurin osavaltiosta kotoisin oleva Karong Thanghao Kom.

Jäsenetuja

Yhdistyksen jäsenet saavat neljä kertaa vuodessa ilmestyvän Sinapinsiemen-lehden, joka on yhdistyksen keskustelufoorumi.

Lisäksi jäsenet voivat osallistua Ukinrannan toimintaan kauniin Ukkijärven rannalla Kangasalla, missä on mahdollisuus avoimuuden, fransiskaaniselon ilon, huolettomuuden ja hiljaisuuden hetkille sekä yhteisölliseen elämään ja vastuun kantamiseen. Siellä voi myös yhdessä muiden kanssa etsiä yksinkertaista elämäntapaa ja ekologisuutta. Siellä järjestetään retriitti- ja talkooviikonloppuja. Ukinrannassa on myös Sinapinsiemen ry:n kirjamyymälä.

Yhdistyksessä on noin 400 jäsentä. Morbackan toiminnan loppumisen jälkeen Ukinrannan toiminta etsii yhä uusia toimintamuotoja. Tarvitsemme siihen myös uusien jäsenien tukea ja osallisuutta.

Olet tervetullut mukaan toimintaamme.

Sinapinsiemen ry:n jäsenmaksu v. 2012 on 25€, opiskelijat 10€, tili FI60 8000 1700 8437 59.

Tiedot-kohtaan kirjoita nimi, osoite ja sähköpostiosoite. (Emme käytä enää viitettä.)

Tarkempia tietoja yhdistyksestä saat kotisivuiltamme: www.sinapinsiemen.fi sekä Ukinrannan blogista: <http://ukinranta.wordpress.com/>.

Liity jäseneksi Sinapinsiemenen!

JUHANI

Jos et ole vielä Sinapinsiemen ry:n jäsen ja haluat mukaan joukkoomme, ota yhteyttä sihteeriin: Timo Ruotsalainen, sihteeri@sinapinsiemen.fi

Sinapinsiemen

Julkaisija:

Sinapinsiemen ry
(perustettu 1979)

Vastaava toimittaja:

Juhani Veikkola
Kivipadontie 6 C 19
00640 HELSINKI
Puh. 050-556 0083
Sähköp. juhani.veikkola@elisanet.fi

Taitto:

Anne Tervahauta / Kuvitella
www.kuvitella.net

Tilaukset ja

osoitteenmuutokset:

Timo Ruotsalainen
Jäkärilantie 8 C 15
00940 HELSINKI
Sähköp. sihteeri@sinapinsiemen.fi
Puh. 050-571 3223

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehti on yhdistyksen jäsenmaksun maksaneille ilmainen.

Painopaikka:

Kopio Niini Oy, Helsinki 2012
ISSN 1239-5889

Lehden palautusosoite:
Sinapinsiemen ry
Timo Ruotsalainen
Jäkärälantie 8 C 15
00940 HELSINKI

ISSN 1239 5889